

Preiļu novada senioru šodiena un rītdiena

Ēgita Terēze Jonāne

Preiļu novadā darbojas senioru padome. To pēc iedzīvotāju iniciatīvas izveidoja Preiļu novada pašvaldība. Vienlaikus Preiļos un vairākos pagastos darbojas senioru biedrības vai apvienības, vai kopienas. «Vietējā Latgales Avīze» lūkoja, kā padome apvienos novada seniorus un kā Preiļu novada Pensionāru biedrība sadarbojas ar senioriem.

Par Preiļu novada senioru padomi

«**Preiļu novada senioru padomē darbojas: Daina Bogotā no Saunas pagasta, Elga Upeniece no Rožkalnu pagasta, Ināra Upeniece no Riebiņu pagasta, Bronislava Sondore no Preiļu pagasta, Regīna Brice no Pelēču pagasta, Marija Gavare no Upmalas pagasta, Anna Mežinska no Silajāņu pagasta, Janīna Cakule no Stabulnieku pagasta, Irēna Švarce no Aizkalnes pagasta, Inta Selicka no Rušonas pagasta, Irēna Leikuča no Vārkavas pagasta, Olga Sporāne no Sīļukalna pagasta, Valentīna Bogdanova no Galēnu pagasta, Valentīna Mihailova no Aglonas pagasta un Viktorija Šmukste no Preiļiem. Preiļu novada senioru padomi vada priekšsēdētāja Daina Bogotā un priekšsēdētāja vietniece ir Elga Upeniece, tāpat darbojas sekretāre Ināra Upeniece.**

Daina Bogotā pastāstīja: «Mums ir Preiļu novada Pensionāru biedrība, un loģiski, ka tai būtu jāapvieno visi novada pensionāri, arī tie, kas pagastos darbojas savās biedrībās, apvienībās, kopienās. Tāpat pašvaldības piešķirtā nauda būtu jāsadala arī pa pagastiem. Taču šajā biedrībā darbojas galvenokārt Preiļu pilsētas seniori, lai gan pagastos ir daudz aktīvu senioru, tostarp jauni seniori, un visi grib iesaistīties. Arī viņiem ir jābrauc ekskursijās, jāpiedalās pasākumos, taču mēs tikai no sociālajiem tīkliem uzzinām, ka Preiļu novada Pensionāru biedrība brauc tur un tur, ka notika tāds un tāds pasākums. Turklāt visam novadam piešķirto finansējumu izmanto tikai šī biedrība. Es pati par to rakstīju Preiļu novada Pensionāru biedrības Facebook lapā (internetā), runāju ar Preiļu novada Pensionāru biedrības vadītāju Mariju Brišku arī klātienē. Kaut kādu finansējumu pagasti saņēma, bet pārējās jautājumos kopsaucēju neatradām. Pagājušajā gadā Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes sēdē, nolasot paziņojumu, daļa senioru no Saunas, Pelēčiem, Aizkalnes tika izslēgti no biedrības bez pamatojuma, kāpēc tas tiek darīts. Vēlāk tika izziņota šīs biedrības kopsapulce, bet atkal pagastu seniori netika informēti. Tāpēc runājām ar pašvaldību, lai ir Preiļu pilsētas, nevis novada biedrība un lai sadala finansējumu godīgi – arī pa pagastiem. Tā dzima ideja izveidot Preiļu novada senioru padomi, lai apvienotu visus Preiļu novada seniorus. Notika Preiļu novada senioru forums, kurā seniori nobalsoja, ka būs Preiļu novada senioru padome. Pēc tam tika ievēlēti šīs padomes locekļi – pa vienam no Preiļiem un no katra pagasta, un visbeidzot padomes locekļi izvēlējās padomes vadību.»

Daina Bogotā pauda novērojumu, ka seniori vairāk grib un var, ja sadarbojas. Tāpēc viņa pati vēlas novada seniorus iesaistīt sadarbībā, tās var būt ne tikai biedrības un kopienas, bet arī seniors, kurš vēlas iesaistīties viens pats. Pašlaik top anketas, kā Preiļu un pagastu seniori grib darboties kopā.

«**Es ceru, ka taps padomes un senioru sadarbības modelis, kas būs pieņemams visiem Preiļu novada senioriem. Arī pašvaldība paudusi atbalstu mums. Es pati vēlos sarīkot pasākumu, kurā piedalītos tikai Preiļu novada seniori, tur nebūtu sasauktu viesu un ciemiņu uzrunu. Lai tie ir svētki visiem senioriem, lai nav jādodomā, ka tūlīt, tūlīt man jāpārgērbjas, jo jādodas dejot. Lai ir koncerts, kur dzied kāds skatuves mākslinieks vai kolektīvs. Tomēr senioriem vismaz reizi gadā jāsanāk uz saviem svētkiem, un es ticu, ka iesaistīsies arī tie, kam šobrīd patīk dzīvoties pa mājām. Tāpat organizēsim mazākus pasākumus, tie varētu būt arī sadraudzības pasākumi, sabraucot divu trīs pagastu senioriem kopā. Seniori brauks ciemos pie citiem aktīviem senioriem, lai uzzinātu viņu pieredzi. Ko seniori vēlas – to viņi pastāstīs, aizpildot anketas,» teica Daina Bogotā.**

Vaicāta, kāpēc piekrita vadīt Preiļu novada senioru padomi, viņa pastāstīja, ka, tad, kad kopā ar Saunas pagasta senioru apvienības «Sudrabsapņi» dalībniekiem (jāiestarpina – šajā apvienībā ir gandrīz 50 seniori) pacienojusies pie Gulbenes senioriem (Daina pati ir nākusi no Gulbenes novada), sapratusi, ka var strādāt citādāk un ka jābūt vienotiem gan lēmumos, gan darbos. «Paldies Saunas senioriem par darbošanos. Mums ir laba pieredze, kā rīkot savus pasākumus un kā iesaistīties sadraudzības pasākumos. «Sudrabsapņi» pagasta seniorus sapulcina bijušajā Salas skolā vai Saunas pagastmājā ik pēc trim mēnešiem, un tos seniori apmeklē ļoti aktīvi. Esam izveidojuši arī vokālo ansambli «Sudrabsapņi», pirmos tērpus sašuvām paši, pēc tam uzrakstījām projektu, un nu mums ir jauni tērpi. Pagājušajā gadā mēs uz sadraudzības pasākumu saaicinājām draugus (piedalījās ap 130 seniori), bet jau šogad februārī viesojāmies pie Vārkavas novada senioru biedrības saimes. Mēs, «Sudrabsapņi» seniori, no savas pieredzes zinām, ka seniori ir aktīvi un darboties gribi,» pastāstīja Daina Bogotā.

Viņa aicina Preiļu novada seniorus iesaistīties un aizpildīt anketas un piebilda, ka par anketēšanu informācija vēl tiks sagatavota.

Par Preiļu novada Pensionāru biedrību

«Vietējā Latgales Avīze» necentīsies būt par advokātu, skaidrojot, kuram ir vai nav taisnība (diemžēl vairākos cilvēkos saplāucis aizvainojuma zieds), jo veca ir patiesība, ka ik katrā strīdā «pagale deg no abiem galiem». Tāpēc šoreiz stāsts arī par Preiļu novada Pensionāru biedrību, kas šogad svin 25 gadu jubileju.

Preiļu novada Pensionāru biedrība, ko vada Marija Briška, apvieno gandrīz 90 pensionārus no Preiļiem un Preiļu, Galēnu, Riebiņu un Aizkalnes pagasta. Pagājušajā gadā biedrību pameta vairāki desmiti senioru, daži ierosināja, kā teikts iepriekš, veidot Preiļu novada senioru padomi, jo, viņuprāt, Preiļu novada Pensionāru biedrībai būtu jāapvieno visi novada seniori, tāpat pašvaldības finansējums būtu jāsadala arī pa pagastiem, kā arī ekskursijās un pieredzes braucienos būtu jāiesaista arī pagastu cilvēki.

Stāstot par padarīto 2025. gadā, Marija Briška februāra valdes sēdē, kur piedalījās arī laikraksta pārstāvis, uzsvēra, ka seniori katru mēnesi kaut ko mācās pašu biedrības vai biedrības «Mūsmājas», vai Preiļu nevalstisko organizāciju centrā, tāpat iesaistās Preiļu Galvenās bibliotēkas pasākumos, kas organizēti tieši senioriem. Biedrība rīko arī svētkus, tematiskas tikšanās (par 1991. gada barikādēm, komunistiskā terora upuru piemiņas dienu, Dievmātes svētkiem), radošo darbu konkursu u. c. aktivitātes. Katru mēnesi darbojas interešu klubīni, vēl biedrības dalībnieki dodas pieredzes braucienos un uzņem citu reģionu seniorus (Līvānu novada, Ogres u. c.), kas vēlas iepazīt preiliešu pieredzi.

«**Atskaiteš lapā redzam, kas pagājušajā gadā Preiļu novada Pensionāru biedrība rīkoja 83 pasākumus, gandrīz tikpat daudz ieplānoti arī šogad. Kā teica valdes locekle Marija Volkova, šos pasākumus var apmeklēt visi seniori. Lai informētu seniorus, biedrības valdes locekļiem uzticēta konkrēta iela, un viņi biedrības aktuālo informāciju kā paziņojumus ievieto pastkastītēs, tāpat biedrības biedri sazinās sociālajos tīklos un e-pastos internetā.**

Marija Briška atbildēja uz «Vietējās Latgales Avīzes» vaicājumiem, kāpēc biedrība saucas «Preiļu novada Pensionāru biedrība», bet neapvieno visa novada seniorus; kāpēc valdes sēdēs nevar piedalīties citi seniori (pēdējā sēdē februārī Daina Bogotā un Viktorija Šmukste palika aiz durvīm), lai gan biedrības statūtos tas nav liegts; kāpēc pieredzes vai citos braucienos dodas tikai valdes locekļi un kāpēc piedalīties ekskursijās nezaicina pagastu seniorus.

«**Biedrībai šis ir vēsturiskais, nevis ģeogrāfiskais nosaukums (Marija Briška un citi valdes locekļi pieļāva, ka tas varētu arī tikt nomainīts), un tā darbojas kā Preiļu senioru biedrība. Tā tas bija līdz brīdim, kad toreizējais Preiļu novada domes deputāts Pēteris Rožinskis ierosināja pieaicināt seniorus arī no pagastiem un biedrībā iesaistījās Aizkalnes pagasta seniori, vēlāk arī Pelēču, Saunas, Preiļu un citu pagastu seniori. Preiļu senioru informēšana, kā teikts iepriekš, notiek, valdes loceklim uzrunājot seniorus, kuri dzīvo konkrētajā ielā vai kuri pievienojusies sociālo tīklu lapās un, ja ielūgumā rakstīts, ka uzaicina valdi, tad brauc valde. Biedrība «Preiļu novada Pensionāru biedrība» sadarbojas ar citām biedrībām – «Mūsmājas», «Likteņa ceļš» u. c., un senioru korī «Virši» un pasākumos piedalās arī tie seniori, kas nav biedri. Savukārt ekskursijās, kā skaidroja Marija Briška, brauc divi autobusi, un šiem braucieniem piesakās gan preilieši, gan pagastu seniori.**

«**Mēs, Preiļu novada Pensionāru biedrība, esam atvērti sadarbībai,» teica Marija Briška un pauda apņemšanos, ka uzklausi katru senioru iebildumu, kritiku un priekšlikumus.**

UZZINĀI

Preiļu novadā deklarēti 5683 seniori vecumā pēc 60 gadiem, tajā skaitā Preiļu pilsētā – 2198, bet pagastos – 3475.

(Avots – Preiļu novada senioru padome)

Autores kolāža

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Preiļu novada senioru šodiena un rītdiena» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds